І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЛЮТОГО 1959 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, FEARUARY 10, 1959 No. 27. VOL. LXVI.

ПРОБЛЕМА ЗБІЛЬШЕННЯ ПОДАТКІВ ТУРБУЄ ОКРЕМІ СТЕЙТИ

Ню Йорк. — Запропоновані збільшені податки в стейті Ню Йорк викликали спротив серед стейтової легіслятури, бо деякі її члени думали, що це новий губернатор Нелсон Рокефеллер має окрему амбіцію при допомозі збільшених видатків розбудувати стейт та здобути собі популярність як майбутній республіканський кандидат на президента в 1960 році. Але щоденник „Ню Йорк Таймс" при допомозі своїх кореспондентів ствердив, що також інші стейти, головним чином у промислових районах, турбуються справою збільшування податків, бо прибутки скарбниць їхніх легіслятур зменшені внаслідок недавньої господарської рецесії. Нюйоркський губернатор пропонує збільшити видатки на 277 мільйонів долярів, і у зв'язку з цим пропонує збільшити податки від цигарок, газоліни і реальностей, бо запропонований ним стейтовий бюджет становить 2,041,000,000 долярів. Майже такий самий великий бюджет предложив і губернатор Каліфорнії Едмунд Дж. Бравн, який пропонує видати в 1959-1960 році 2,100,000,000 долярів. Він пропонує збільшити стейтові податки на 250 мільйонів долярів. Збільшені податки були б від цигарок і тютюну, пива, кінських перегонів і нафтових продуктів. Губернатор Мишиґену Дж. Меннен Вільямс закінчує цей бюджетовий рік дефіцитом 110 мільйонів долярів, а бюджет на 1959-1960 рік пропонує у висоті 423,900,000 долярів, на 44,400,000 долярів більше як в цьому році. Губернатор пропонує збільшений стейтові податки на 140 мільйонів долярів. Флорида передбачає, що в цьому році матиме дефіцит у висоті 17,500,000 долярів. Бюджетова комісія пропонує бюджет без дефіциту на наступний рік, але губернатор Ле Рой Коллінс заявив, що пропонуватиме нові податки. Збільшені стейтові видатки мають іти на такі цілі як розбудова шкільництва, автострад і на добродійні цілі. І тому навіть ті стейти, де немає дефіциту в бюджеті, думають про збільшування податків, як наприклад Ореґон, який матиме бюджетової надвишки 30-го червня 1939 року коло 30,- мільйонів долярів. Бюджет того стейту має винести 299 мільйонів долярів впродовж найближчих двох років (деякі стейти бюджетують що два роки). Губернатор Марк Гетфілд заявив, що старатиметься про „поширення податкової бази" і запропонує збільшення податків від тютюну та продажу реальностей. Стейти хочуть збільшувати життьову стопу своїх мешканців, дбаючи про кращі шкільні будинки, вигідніше мешкання, безпечніші дороги для щораз більшого руху авт, і тому мусять збільшувати стейтові бюджети, а внаслідок того збільшувати податки своїх громадян.

ПРОФ. ІВАН ВОВЧУК ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ООЧСУ

Ню Йорк. — Проф. Іван Вовчук, колишній голова Центральної Репрезентації Української Еміграції в Німеччині (ЦПУН) та відомий громадський і політичний діяч, член Плітичної Ради УК Комітету, був перевибраний на голову Організації Оборони Чотирьох Свобід України в результаті дводенних нарад 10-го з'їзду тієї організації, що відбувся тут у приміщеннях Дому Визвольного Фронту минулої суботи і неділі, 8 і 9-го лютого. У програмі з'їзду, крім ряду звичайних справ та звітування і обговорення звітів та схвалення бюджету, була також доповідь інж. Є. Маланюка „До проблем малоросіянства". Закінчено з'їзд схваленням відповідних резолюцій. В рамках з'їзду відбулася в суботу ввечорі в залі св. Юра товариська вечірка-зустріч, яку відкрив голова з'їзду мґр. М. Дужий та якою проводив, після молитви, проведеної парохом церкви св. Юра всч. о. д-ром Ю. Катрісм, д-р М. Чировський. Під час вечора виголошено і відчитано ряд привітань з'їздові від багатьох центральних і місцевих інституцій і товариств. Від УНСоюзу, крім письмового привіту від гол. предс. Д. Галичина, вітав з'їзд д-р Ярослав Падох гол. секретар. Відчитано також привіт від Проводу Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів, підписаний п. Степаном Бандерою і Степаном Ленкавським.

194-ий ВІДДІЛ УНС В НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 40-РІЧЧЯ

Ню Йорк. — Товариство „Свобода", 194-ий Відділ Українського Народного Союзу, головою якого є гол. секретар д-р Ярослав Падох а секретарем п. В. Никифорук, відзначило врочисто 40-річчя свого існування ювілейним бенкетом, що відбувся тут в залі Українського Народного Дому минулої неділі, 8-го лютого. Бенкет, в якому взяло участь біля 200 осіб, між ними багато відомих місцевих і позамісцевих діячів УНСоюзу та громадян, відкрив д-р Я. Падох, всч. о. д-р Ю. Катрій, парох церкви св. Юра, провів молитву, а програмою менкету проводив інсп. Василишин, рекордовий секретар Відділу-ювілята, виголосивши при цьому промову про вартість і значення УНСоюзу в нашому особистому і громадському житті. Промову про значення репрезентованого УНСоюзом братерства ва між людьми виголосив гол. предсідник УНС п. Д. Галичин, а „найпопулярніша людина в Америці", відомий телевізійний переможець в змаганнях у знанні історії Америки, д-р Олександер Сас-Яворський, „щоб не обмовляти інших", говорив дотепно про себе самого. Д-р Я. Падох представив кількадесять осіб що репрезентували головно місцеві і позамісцеві Відділи УНСоюзу та інші організації. Кругло 40 Відділів прислало на цю імпрезу своїх представників, між ними були і репрезентанти стейтових союзових організацій з Коннектикат і Нюарку, представники Відділів з Ню Йорку, Ню Джерзі, з Филаделфії і аж з Ютики. Із членів Головного Уряду УНСоюзу були приявні, крім згаданих п. Д. Галичина і д-ра Я. Падоха, заступник гол. предс. п. Йосип Лисогір, гол. касир п. Роман Слободян, гол. контр. п. Петро Кучма, головні радні п-ні Олена Штогрин і переможець у змаганнях минулої організаційної кампанії п. Іван Одежинський з Филаделфії. У мистецькій програмі вечора виступали баритон мґр. Осип Стецура, танцювальна група під проводом п. Романа Петріни та письменники-гумористи Іван Керницький і Микола Понеділок. Під час бенкету гол. предс. УНС п. Д. Галичин вручив почесні грамоти УНС найбільш заслуженим членам-піонірам Відділу-ювілята пп. Теодорові Пітулі, Василеві Романюкові, Миколі Маркову та Сепанові Гнатишину. Почесну грамоту признано заслуженому піонерові того Відділу та відомому громадянинові п. Петрові Задорецькому, що тепер перебуває в Вашинґтоні.

ЗАХІД ГОТОВИЙ ЗАРИЗИКУВАТИ ВІЙНУ В ОБОРОНІ БЕРЛІНУ — ЗАЯВЛЯЄ ДОЛЛЕС

Державний секретар закінчив свою успішну подорож до Европи конференцією з Аденауером

РІШЕНІ НАВІТЬ ВОЮВАТИ ЗА БЕРЛІН. — Державний секретар Джан Фостер Доллес (по середині) не скриває свого вдоволення з розмов із західньо-німецьким канцлером д-ром Конрадом Аденауером (справа) та західньо-німецьким міністром закордонних справ Генріхом фон Брентано в Бонні. Під час цих розмов, хоч і були розбіжні погляди на ряд актуальних справ міжнародної політики, державний секретар Доллес і західньо-німецькі державні мужі погодились, що Берлін варта того, щоб за нього навіть зарискувати війною, якщо б Москва і її східньо-німецький сателіт поважилися захопити це місто силою.

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Форстер Доллес, відбувши свою п'ятиденну подорож до західньо - европейських столиць і закінчивши в неділю, 8-го лютого свої розмови з західньо - німецьким урядом в Бонні, вернувся в понеділок ранком до Вашинґтону, щоб передати ще цього самого дня звідомлення з своїх конференцій през. Айзенгаверові. Водночас із закінченням розмов у Бонні державний секретаріят ЗДА опублікував зміст зізнань Дж. Доллеса, що їх він зложив перед своїм від'їздом до Европи перед палатною комісією для закордонних справ. В цих своїх зізнаннях Доллес ствердив, що ЗДА і західні союзники одностайні у своєму ставленні до совєтських погроз і що вони готові радше заризикувати війну, як віддати західній Берлін комуністам. В дальшому ствердив Доллес, що Совєти загострили „холодну війну" в справі Берліну тільки з цією метою, щоб застрашити Захід і послабити рішучість західніх союзників в їх ставленні до справи Берліну. Тому теж головною метою останньої подорожі Доллеса до Лондону, Парижу і Бонну мало бути, згідно з переконанням політичних кіл, вирівнання евентуальних розбіжностей між урядами ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини щодо евентульної тактики супроти вимог і погроз Совєтського Союзу в справі Німеччини. У Вашинґтоні переконані, що подорож Доллеса і його конференції пройшли з повним успіхом. Як повідомляють з Бонну, розмови Доллеса з Аденауером і міністром закордонних справ Західньої Німеччини закінчилися узгідненням становища, що в евентуальних спробах розв'язки справи Берліну і взагалі Західньої Німеччини не може бути ніяких односторонніх концесій Совєтам. В дальшому Доллес добився в Бонні теж згоди Західньої Німеччини на відбуття спільної конференції міністрів закордонних справ, що мала б відбутися, як це вже устійнено в Лондоні і Парижі дня 15 березня ц. р. в Парижі, ще перед евентуальною конференцією з представниками Совєтського Союзу у справах Німеччини. Доллес заявив, що наради з Аденауером були дуже задовільними і що вони є доказом єдности і рішучости ЗДА і Західньої Німеччини обстоювати й обороняти свої права.

Айзенгавер не думає відвідувати СССР тепер

Томасвілл, Джорджія. — Президент Айзенгавер сказав, що якщо б він колинебудь відвідав СССР, то це не було б внаслідок такого запрошення, яке йому „нашвидкуруч" висловив під час політичної промови" Нікіта С. Хрущов. Згідно з заявою секретаря Білого Дому Джеймса С. Гаґерті візита Президента до СССР є тепер виключена. Але Гаґерті сказав, що в майбутньому, при кращих обставинах, після вияснення властивого про справу хчищцє хчицв запрошення, можна думати про справу відвідин СССР Президентом ЗДА. Відкинувши запрошення Хрущова Президент згадав також про те, що совєтський прем'єр „дуже вороже відноситься" до американських політичних провідників, називаючи їх „кровожадними". Гаґерті сказав: „Президент не плянує тепер їхати до ССС; в дійсності він не дістав запрошення. Якщо, майбутні події виявлять, що візита до СССР або кудиінде буде корисна для справи миру, тоді треба буде подумати над цією справою". Гаґерті сказав, що не буде дальших вияснень в цій справі.

Неру признається до помилок під час поділу Індії

Ню Дейлі, Індія. — Індійський прем'єр міністрів Джавагарлал Неру заявив на місячній тижневій конференції, що вибір його доньки пані Індіри Ганді на голову Індійського Національного Конґресу, не є доброю подією для Індії, бо його власний асистент М. О. Матай діяв в цій справі „дещо по глупому" і використав свій вплив для підтримки цього вибору. Індійський прем'єр признав також, що можна було не допустити до трагічного поділу Індії, якби він сам, Неру, 12 років тому, був діяв інакше, стоячи перед „дуже а дуже важким до розв'язання рішенням". Журналісти підкреслюють, що подібні заяви є неможливі з уст інших політиків, але індійський прем'єр висловив ці свої думки зовсім спокійно. Журналісти запитували його, чи мав слушність недавно померлий індійський міністер освіти Мавляна Абул Калян Азад, який написав у своїх спогадах, що „ніжність Неру в абстрактній теорії" і його „імпульсивність" багато коштували індійську країну. Індійський прем'єр публічно признався до своїх дуже важливих помилок при вирішуванні долі своєї країни.

Летунство з успіхом випустило найсильнішу американську ракету „Титан"

Кейп Канаверал. Флорида. — Шеф штабу летунства Томас Д. Вайт повідомив, що 6-го лютого в 4,22 по полудні летунство з успіхом випустило керовану балістичну ракету „Титан", яка є сильніша від „Атласа", бо може пролетіти 9,000 миль, а засяг Атласа виносить тільки 6,300 миль. Ракета „Титан", 90 стіп завдовжки, важить 110 тонн, має грати ключеву ролю в плянах ЗДА перегнати СССР щодо продукції далекосяжних ракет. Це була третя спроба з випущенням цієї ракети, і вона була вповні успішна, бо ракета впала близько призначеного для неї місця у віддалі 300 миль від дослідної площі. Дальші проби будуть відбуватися на те, щоб ракета долетіла до найдальшого, це значить на 9,000 миль віддаленого місця. Це була вже третя проба з цією ракетою, бо дві перші не були вповні успішні.

Помер ген. Вільям Дж. Донован, великий приятель українців

Вашинґтон. — У військовому шпиталі ім. Волтера Ріда помер дня 8 лютого ц. р. у віці 76 літ ген. Вільям Дж. Донован, видатний американський адвокат, і дипломат, директор Бюра Стратеґічної Служби під час другої світової війни. Покійний хворів на артеріосклерозу вже з 1957 року. Народжений в Боффало, ген. Донован був гарячим реалізатором американських ідей свободи й обстоював завжди й усюди справу незалежности поневолених націй. Замолоду працював, як робітник й у військовому ділі визначився під час першої світової війни, командуючи в Европі нюйоркським ірляндським полком. В мирний час, між першою і другою світовими війнами займав різні урядові становища і під час другої світової війни був організатором славної ОСС, широкорозбудованої американської військової розвідки, особливо ж поза фронтовими лініями ворога. Маючи 70 років, Донован погодився прийняти в 1953 році становище американського амбасадора в Сіямі в той час, як там розгорілася боротьба проти комуністичної аґресії. Після мадярського повстання в 1956 році, 73-літній ген. Донован був організатором допомоги для мадярських повстанців і в цій справі відбував поїздки до Австрії. Покійний був великим приятелем української визвольної справи і заявляв цю свою симпатію під час українських манифестацій і конґресів.

Нюйоркська „Думка" відзначила своє 10-річчя Вечором Коляди і Пісні

Ню Йойк. — В неділю 8-го лютого український хор „Думка" з нагоди свого 10-річчя в Ню Йорку влаштував Вечір Коляди і Пісні в авдиторії укр. кат. школи св. Юра. В першій частині чоловічий хор відспівав Д. Котка „Нава рада стала" і Р. Купчинського та М. Колесси „Не плач Рахиле", жіночий хор „Думка" відспівав О. Кошиця „Ішли тріє царі", а мішаний хор виконав К. Стеценка „Ой видить Бог" і „Ой на горонці" та М. Леонтовича „Ой гордопишний пан - господарю". Член „Думки" Юрій Шуган відограв на скрипці М. Фоменка „Леґенду", С. Сарасате „Романца Андалюза" та Б. Де Фалля Крайслера „Еспанські танці". Молодий бас, член „Думки" Андрій Добрянський відспівав А. Ліхняковича - Олеся „Вічне море", арію з опери Верді „Семон Бокканеґра" і арію з опери Ш. Ґуно „Ромео і Жюліст". В другій частині вечора виступав чоловічий хор „Думка" і виконав К. Стеценка „Вилітали орли" і „Молитву", С. Людкевича „Ой по горі, горі", А. Гнатишина „Ой не стій під вікном" (в'язанка пісень), Р. Ваґнера „хор моряків з опери „Літаючий голляндець", „хор волків" з опери „Фавст" Ш. Ґуно та Е. Ґріґа „Пізнання краю". Солістами були А. Добрянський, І. Декайло та Б. Пирожак; фортепіяновий супровід виконували пані проф. І. Приймова і проф. Р. Стецура. Хорами диригував п. Леонтій Крушельницький. При кінці концерту о. Орест Засійбіда подякував „Думці" і всім виконавцям за влаштування цього концерту, який дав 776 долярів чистого прибутку на фонд будови школи св. Юра. Представник „Думки" привітав численну публіку, яка вщерть виповнила простору залю з цим Ювілейним Роком, а хор „Думка" відспівав окрему композицію Івана Недільського „З новим роком". Програмою керував думкар Пашковський.

Москва закидає ЗДА сфальшування розмови совєтських летунів

Лондон. — Московське радіо 7-го лютого оскаржило американський державний департамент в тому, що це самі американці сфальшували розмову совєтських летунів, які збили американський літак С-130 в дні 2го вересня 1958 року на території совєтської Вірменії. Заповідач московського радія твердив, що ніби то американці видумали цілу ту історію із тейпрекордером про запис підслуханої розмови совєтських летунів на те, об сіяти отруту між Совєтським Союзом і Заходом і щоб затерти те прихильне враження, яке був зробив на американів заступник совєтського прем'єра Анастас І. Мікоян. Представник державного департаменту у Вашинґтоні заявив, що московське оскарження викликало шок у столиці ЗДА, бо опубліковані в четвер 5-го лютого ревеляції про зістрілення совєтськими летунами американського літака були тільки точним перекладом записок розмови на рекордовій стрічі. Представник державного департаменту відмовився виявити, яким способом запис тієї розмови дістався в його руки. Московське радіо назвало цю історію „незграбною фарсою" і свій коментар подавало крім російської ще англійською, французькою і данською мовами. Московський коментатор, якийсь Зарін, казав, що Вашинґтон „трохи занадто добре" вибрав час, коли пустити в світ вістку про зістрілення совєтськими летунами американського літака. Бритійський прем'єр виїжджає до Москви, і щоб його вороже настроїти до СССР, то державний департамент опублікував ті рекорди, які виглядають немов би їх зроблено в Голлівуді в Каліфорнії.

● Численні посдинки відбувалися через жінок, але в місті Сальта, в Арґентині, жінка сама рішила взяти участь в поєдинку. Членкиня провінційної леґіслятури сеньйорита Терез Мезквідо викликала на поєдинок свого колеґу Альберта Фльореса, але він заявив її секундантам, що не буде із зброєю в руках виступати проти жінки, бо це було б не поджентлменському.

Помер колишній південноафриканський прем'єр Деніел Малан

Кейптавн, Південна Африка. — 7-го лютого помер 84-річний південноамериканський прем'єр в 1948-1954 роках д-р Деніел Ф. Малан, який під час сніданку нагло захворів на параліж. Останні роки свого життя він провів на писанні спогадів із свого життя і праці. У світі він є відомий як завзятий прихильник расового поділу у своїй державі, де є на 2.957.000 білого населення аж 11.210.-000 небілих. Малан підтримував політику „апартеіду" (відокремлення) рас, головним чином тубільчих неґрів, які мусять жити в окремих дільницях. Також і в культурному житті мусить бути, згідно з цією політикою, повне відокремлення між білим і небілим населенням, де повні права мають тільки африкандери, це значить біле населення, потомки давніх білих іміґрантів до Африки. Д-р Малан твердив, що мале число білих втримало свою расову чистоту 200 років, і те саме робитиме і надалі, не здаючи добровільно своїх позицій.

В АМЕРИЦІ

● **48-річний Карл Велцін і 45-річна Роза** з Шикаґо по 23 роках подружнього життя рішили розвестися. Проте, поділивши все своє майно, вони не могли прийти до згоди щодо кольорового фільму із їхньої подорожі по Европі, Мехіко та Алясці, бо кожне хотіло мати у себе ту пам'ятку. Вирок судді був такий: чоловік затримує цей фільм у себе, але жінка має право кожної хвилі його оглядати. А може таки цей фільм їх помирить?

● **Податковий уряд** у Вашинґтоні вирішив, що неґритянського походження американський співак Пол Робсон слушно зробив, коли відмовився заплатити в 1953 році 9,655 долярів податку від „мирової нагороди" імени Сталіна в сумі 25,000 долярів. Податковий уряд вирішив, що Робсон не виконав для СССР жадної праці, а тому його нагорода не підлягає оподаткуванню.

● **14-річний скавт Даґлес Лекі** з Вейну, Н. Дж., врятував свого 4-річного брата Ґреґорі, який провалився на льоду. Даґлес скочив у ставок, витягнув брата і, застосувавши штучне дихання, вернув його до життя. Малий Ґреґорі, після холодної купелі, лежить тепер у шпиталі.

● **Віце - президент Ричард М. Ніксон** ще 3-го лютого спіткнувся і впав на хіднику перед своїм домом у Вашинґтоні, але аж наступного дня, коли його пересвітлили апаратом рентґена, довідався, що зломив собі два ребра. Ніксон відмовився від операції.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Микола Кричевський,** син Василя Кичевського, відомий український маляр з Парижу, після коротких відвідин у Канаді прибув до ЗДА і влаштовує тут виставки своїх праць у Вашинґтоні й у Ню Йорку. Виставка його акварель у Н. Йорку відбудеться заходами Об'єднання Мистців Українців в Америці у приміщенні нюйоркського ЛМКлюбу. Виставка охоплюватиме акварелі Миколи Кричевського з Італії, Франції й Америки (усі до набування по приступній ціні). Відкриття виставки в неділю дня 15-го лютого ц. р., і триватиме вона до дня 1-го березня ц. р., включно.

ІЗ СПОРТОВОЇ ХРОНІКИ

Ню Йорк. — В недільних змаганнях за мистецтво футбольної Ліґи УСК, Ню Йорк виграв із Колсманом у відношенні 2:0. Ця виграна скріпила вигляди УСК-у на здобуття другого місця в табелі Ліґи. Інші вислідн: УСК, резерва — Колсман, резерва 5:0, УСК „Б" — Елизабет „Б" 1:1, УСК, юнаки „А" — Джоя, юнаки 5:0, УСК, юнаки „Б" — Айнтрахт 0:7.

Гостинний виступ члена „Берйозки" в крамниці Мейсі в Ню Йорку

Ню Йорк. — 41річний член совєтської танцювальної групи „Берйозка" Ґеннадій Петровіч Львов зайшов до відомої департаментової крамниці „Мейсі" на закупи і, гадаючи, що його ніхто не обсервує, вкрав товарів на суму $41.41. Але не вдалося йому винести того краму, бо поліція знайшла під його плащем жіночий нагрудник, дамську ручну торбинку, 23 краватки і 5 пар скарпеток. З поліційного суду Львова випустили за кавцією $500, бо розправа відбудеться пізніше. Представник трупи „Берйозка" казав, що це нещастя вийшло внаслідок того, що Львов не розуміє англійської мови.

● **У Києві померла дня 13-го грудня м. р., Олена Лагодовська,** видатна українська вчена, дослідниця археології, наукова співробітниця Інституту археології Академії наук УССР. Покійна була авторкою багатьох праць з праісторії південної України.

У СВІТІ

● **28-річний король Бельгії Бодуен** повінчається незабаром з 25-річною княжною Марією Терезою з дому Бурбон-Парма — твердять паризькі газети. Офіційного потвердження цієї вістки ще немає, але газети називають уже навіть дім моди, в якому замовлено шлюбну сукню для молодої.

● **Лондонські газети** взяли на сміх нічного сторожа одної автомобільної компанії в глухому куті Шотляндії, Джіммі МекІнтоша, який в офіційному рапорті повідомив, що бачив уночі над берегом моря величезну потвору бронзового кольору з крейдяно - білою головою. Потвора, мовляв, скочила в море і зникла в хвилях. Ірляндці і шкоти в цілому світі відомі, як скупарі і забобонні люди.

● **Грецький уряд** запротестував проти втручання у внутрішні справи Греції совєтського прем'єра Хрущова. В розмові з норвезьким соціялістом Хрущов висловив „побоювання" за долю грецького лівого соціяліста Маноліса Ґлезоса, арештованого як учасника комуністичної протидержавної змови.

● **У Польщі** є тепер 31,776 державних крамниць. Комуністична „Трибуна Люду" повідомляє, що державні інспектори ствердили зловживання в 20.000 крамниць, але до суду передано в зв'язку з цим тільки 2,000 справ. 1,000 продавців звільнено з праці. Зловживання в торгівлі поширилося, очевидно, не тільки в Польщі та інших сателітних країнах, але й в Совєтському Союзі, бо в Москві вийшов недавно приказ загострити кари проти „економічних злочинців".

● **В Англії** підготовляють другу подорож до Америки бальоном. Минулого року гурток аматорів перелетів через Атлантик бальоном „Малий Світ". Знайшлись меценати, які дали фонди для вдосконалення того бальона для нової трансатлантійської подорожі.

● **Московський „Медицинскій Вестнік"** змушений признати, що в Совєтах шаліє епідемія інфлюенци. Проте, він твердить, що завдяки антибіотикам та „модерній медичній техніці", смертність від цієї недуги „дуже низька". Совєтські газети, як відомо, ніколи не подають ніяких прикрих інформацій: не звітують про катастрофи і не подають статистики смертности.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25
В Джерзі Сити і закордоном:		Jersey City and Foreign Rates:	
На рік	$ 14.00	One year	$ 14.00
На пів року	7.50	Six months	7.50
На три місяці	4.00	Three months	4.00

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КЕННАН І БЕЗБОРОННА ЕВРОПА

Джордж Ф. Кеннан, колишній перший голова Ради політичного плянування при державному департаменті з 1947 року, колишній американський амбасадор у Москві, автор численних книжок з політики й політичної економії і професор Принстонського університету, має марку знавця совєтських справ і в цьому характері зізнавав минулої середи перед сенатською Комісією для закордонних зв'язків. Ця Комісія, що має поважний голос у закордонній політиці Америки, переводить тепер переслухання формально у зв'язку з новим преліміналом бюджету, але фактично у зв'язку з затяжною міжнародною кризою. Отож, Джордж Ф. Кеннан, говорячи про найактуальнішу і центральну міжнародну проблему — об'єднання Німеччини та совєтську загрозу для вільного світу, палко поручав відкликання американських військ з Німеччини та об'єднання тієї країни на базі її повного обезброєння та невтральности. За ту ціну, мовляв, Совєти забрали б свої війська з сателітніх країн, і непорушність німецької території проти нової совєтської агресії була б гарантована міжнародним пактом. У тому самому договорі — вважає Кеннан — треба заборонити Німеччині атомову зброю і перетворити її армію за зразком швайцарської міліції. Кеннан не вірить, щоб комуністи могли захопити владу в Німеччині, бо, мовляв, комуністична ідеологія втратила всяку притягальну силу. Зате таке заспокоєння у справі Німеччини відпружило б міжнародну атмосферу так, що можна було б приступити до розв'язання наступної найважливішої проблеми — міжнародного розброєння.

Концепція Кеннана не є нова, і не придумав її Кеннан. Роззброєння Німеччини, в якій не було б ні одного американського, англійського та французького вояка, роками домагаються Совєти. Вони так само горлають про заборону німецькій армії мати новітню зброю, а вже мрією совєтської закордонної політики є, щоб Німеччина не мала регулярної армії на засаді примусового набору, а мала щось вроді міліції, як допоміжної поліційної формації. Совєти давно казали, що у випадку такого роззброєння, невтралізування відатомізування Західньої Німеччини, та ще й із гарантуванням для Східньої Німеччини її „соціяльних здобутків", вони, Совєти, відтягнуть свої війська з Східньої Німеччини, Польщі та Чехословаччини. Навіть комуно - польський, так званий плян Рапацького в своєму другому виданні не йде так далеко, як пішов Джордж Кеннан, бо допускає озброєння американських ґарнізонів у Західній Німеччині атомовою зброєю, а передбачає тільки заборону атомової зброї для німців і ступневе відкликування американських військ із Середньої Европи на основі окремого пакту безпеки.

Кеннан не вперше виступив із своїм проєктом, чи радше з кількома власними квітками, причепленими до совєтського кожуха. Якраз рік тому, у січні 1958 року, Кеннан у шістьох доповідях в Англії, що були передані через радіо-телевізійну сіть і потім вийшли окремою книжкою, палко поручав обезброєння та невтралізацію Німеччини і викликав цим сумну міжнародну сенсацію. Проти його тез виступили не тільки керівні відповідальні діячі з Північно - Атлянтійського пакту з державним секретарем Доллесом і західньо - німецьким міністром закордонних справ Гайнріхом фон Брентано у проводі, але й колишній за през. Трумана, державний секретар Дін Ачесон, зрештою, великий противник політики Доллеса. Ачесон проголосив був широку заяву, в якій закинув Кеннанові, що той взагалі не думає категоріями реальних міжнародніх відносин, а має до них „містичний підхід". Зокрема, Ачесон звернув увагу, що Кеннан не бере під увагу такої „дрібнички", як реальна совєтська загроза, як могутня совєтська збройна сила з атомовою зброєю, і що він не розуміє самозрозумілої речі, що внаслідок Кеннанової рецепти не тільки ціла Західня Німеччина, але й ціла Европа була б незабаром окупована Совєтами. Свою заяву з 11 січня мин. року Ачесон закінчив висловленням переконання, що „опінії п. Кеннана не поділяє ані один відповідальний діяч Демократичної партії в Америці".

До цього твердження можна додати, що ледви чи взагалі знаходиться в Америці сяк-так второпна людина, яка поділяла б самогубні погляди Кеннана.

КАЯТТЯ ПЕРВУХІНА І САБУРОВА

Московський 21-й з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу проходить згідно із запляновано Хрущовим програмою: всі делегати із „захопленням" оплескують його виступи і всі — включно із співучасниками „антипартійної групи" — схвалюють одностайно здійснювану Хрущовим лінію внутрішньої і зовнішньої політики і тези його семигодинної доповіді про „контрольні цифри розвитку народного господарства на 1959/60 роки.

Не зважаючи на все захоплення Хрущовим і його „геніяльними" тезами, найбільше зацікавлення і в делегатів і сторонніх обсерваторів, в СССР і закордоном, викликають не дебати над цими тезами, але розгра проти антипартійної групи та її „коріння", що її заінсценізував Хрущов, пускаючи проти учасників цієї групи своїх підручних і приручених „соратників", передусім ленінградського Спірідонова і київського Кириченка.

Спірідонов збільшив „антипартійну групу" до 7 осіб, доараховуючи до Маленкова, Молотова, Кагановіча, Булганіна і Шепілова ще й Первухіна та Сабурова. Кириченко виявив із свого боку замовчувану досі навіть Хрущовим всю внутрішню боротьбу, що велася на терені Президії ЦК КПСС, цього найвищого совєтського не тільки партійного, але й державного керівництва.

„Я повинен, товариші, сказати, — говорив розхвалюваний і поплескуваний Хрущовим по плечу Алексaндер Кириченко, — що учасники антипартійної групи зараз же після смерти И. В. Сталіна майже на кожному засіданні Президії ЦК атакували все нове, що випливає з ленінського вчення ,із життя і що торкається питань керівництва країною, будівництва збройних сил, закордонної політики. Але особливо вони змобілізувалися і запекло почали нападати на генеральну лінію партії після XX з'їзду. Антипартійна група скинула із себе маску і 18 червня 1957 року організовано виступила проти напрямку, визначеного XX з'їздом партії, тобто тоді, коли учасники цієї групи підрахували свої сили в Президії ЦК і прийшли до висновку ,що нібито вони диспонують силами, потрібними для того, щоб змінити політику партії й уряду. Відомо, чим усе це скінчилося", — закінчив свої ревеляції Кириченко, характеризуючи водночас із цим членів цієї групи, як „мерзотних догматиків", які, „сидячи по вуха в болоті консерватизму, оперували тенденційно підібраними цитатами".

Викликані провокаційно Спірідоновим, Первухін і Сабуров примушені були виступити не тільки з виясненнями своєї участи в антипартійній групі, але й, як це буває звичайно в совєтській дійсності, із відповідним каяттям.

Перший з них, Міхаїл Первухін, неусунений ще й досі із становища члена - заступника Президії ЦК КПСС і теперішній амбасадор у Східній Німеччини, виступаючи на засіданні 3-го лютого, у відповідь на виклик Спірідонова, признався лише до тої „помилки", що він солідаризувався з антипартійною групою в поглядах на економічні справи. Свою солідарність з „антипартійною групою" Первухін намагався виправдати тим, що він ніякої участи у спробі усунути Хрущова із становища провідника партії не брав, викликавши цією заявою нову сенсацію і на з'їзді і в пресі, бо досі не було мови про те, що справа зайшла аж так далеко. „Визнаю з великим жалем, — завершив Первухін свою заяву, — що в критичний для партії час я не зумів доглянути антипартійних цілей тієї групи... Я засуджую і засуджую її підривну діяльність".

Так само, як і Первухін, Сабуров дійсний член ЦК КПСС і донедавній шеф совєтського плянування, а востаннє керівник якогось підприємства в Сизрані біля Куйбишева, виступаючи з покаянною заявою в середу 4-го лютого, признався до „помилки" і до „політичної нестійкости". Каючися за цю свою „помилку", Сабуров заявив, що все зло, яке він заподіяв, спокутує працею на становищі індустрійного керівника. Признаючись у своєму критичному ставленні до Хрущова й інших членів Президії ЦК, Сабуров водночас заперечив свою солідарність із членами антипартійної групи в поглядах на економічну політику комуністичної партії й уряду.

Покаянні заяви Первухіна і Сабурова, багато „слабші" своїм змістом від покаянної заяви Булганіна, складеної на грудневому пленумі ЦК, прихильників Хрущова не задовольнили і вони зараз же, після виступів Первухіна і Сабурова, зажадали повнішого каяття, називаючи останні їх заяви нещирими та облудними, а їх співучасть в діях антипартійної групи розрахованою на те, що про неї ніхто не буде знати.

Треба думати, що і Первухіну і Сабурову, так само, як це було з Булганіним, накажуть каятися і вибачатися, уже не за помилки, а за „злочини" і вдруге і втретє, щоб задокументувати цим... одностайність і єдність у проводі комуністичної партії, очолюваної Нікітою Хрущовим, який докладає всіх зусиль, щоб дискредитувати в очах партії донедавніх провідних членів найвищого партійного керівництва.

О. Р.

ПОРАДА

Мені казав
розумний садівник:
„Коли ти
пересаджуєш ялинку,
Відзнач північний
і південний бік
І так сади:
ростиме добре й гінко.

Нехай на південь
дивиться вона,
Як і дивилася —
тим самим оком;
Тих самих віт
хай темна гущина
З північним вітром
бореться широким.

І ще одно:
сади її в гурті;
Сама вона, без подруг,
не ростиме...
...Поради є
хороші у житті,
І я навів
не гіршу поміж ними.

М. РИЛЬСЬКИЙ

БІБЛІЯ І КОМУНІСТИЧНА ЛІТЕРАТУРА

У смертельному змагу Добра зі Злом, християнства з міжнародним комунізмом основну ролю грає друкована література двох діяметрально протилежних таборів. У протестантському місячнику „Рекорд Біблійного Товариства", що ось уже сто четвертий рік виходить в Ню Йорку, заторкнено в числі за січень ц. р. інтригуюче питання: Чи Біблія витримує „конкуренцію" з основними ідеологічними виданнями комуністичного табору? Чого найбільше у світі друкується, що має найбільший попит — писання Маркса-Енґельса-Леніна чи Богом надхнені книги Святого Письма?

Читаючи щорічний „Індекс Перекладів", що його публікує світова організація ЮНЕСКО, малокритичний читач набирає переконання ,що в останніх десятиліттях беруть верх багатомільйонові, майже більйонові тиражі комуністичних видань, у прерізних мовах світу. Міжнародній комунізм докладає всіх зусиль, щоб на цьому важливому секторі впливів та контролі над світом вийти на вершок піраміди друкованого слова. Задушевне бажання комунізму, читаємо в згаданому протестанському журналі, наздогнати й перегнати своїми виданнями найбільш шановану й впливову Книгу християнства, Біблію. Це сатанинська амбіція світового комунізму — усунути в тінь, заглушити друкований різними мовами світу Голос Божий, що пливе двотисячелітнім струменем по християнському світу. Які дотеперішні результати цього двобою Зла з Добром?

І досі найбільш почитною книгою світу залишається Біблія! Як недавно звітувала Конґресова Бібліотека у Вашинґтоні (на основі большевицьких джерел), досі появилося друком понад тисячу видань „Комуністичного Маніфесту", кожне приблизно на 25 сторінок друку. За час від 1842 по 1952 рік видано це комуністичне „Вірую" в 77 мовах світу. В 1917 - 1954 рр. видано понад більйон примірників творів Маркса, Енґельса, Леніна та Сталіна, в 101 мовах світу.

Як стоїть справа з поширенням Біблії в цих критичних часах? Точної статистики встановити не можна, бо на різних континентах діють різні видавництва, що друкують та поширюють цю священну Книгу. Від 1917 до 1957 рр. одно лише Американське Біблійне Товариство поширило майже 400 мільйонів примірників Біблії. До цього числа треба додати видання куди старішого, багатішого та впливовішого Британського й Закордонного Біблійного Товариства та інших аналогічних організацій світового засягу. Також існує по різних континентах чимало бизнесових видавництв, що великими тиражами друкують цю святу Книгу, теж в різних мовах світу, найбільше в англійській, французькій, німецькій, жидівській та грецькій мовах. Також відомі в цілому світі університети Оксфордський, Кембриджський та інші друкують щораз нові видання Біблії, здебільша для студійно - наукових та фахових цілей. (Автор цього огляду чомусь зовсім поминув численні католицькі та православні видання Святого Письма обидвох Заповітів за останні десятиліття в різних мовах світу й поважними накладами).

Видавничий балянс поширення Біблії за 1917 - 1957 роки, читаємо в згаданому журналі, перевищує комуністичні видання, бо становить приблизно півтора мільйона поширених примірників. Щобільше, Біблія світу була друкована й поширювана скрізь по світу 500 років раніше від 1917-го року, тобто від вихідної дати — масового пропаґандивного заливу світу виданнями корифеїв безбожницького комунізму! Засяг Біблії і по наші дні куди більший, як засяг основних комуністичних видань. На основі згаданих вище звітів Конґресової Бібліотеки, ці видання були друковані в 101 мовах і діялектах світу ,тоді як до критичного 1917-го року Біблія була поширювана аж в 750 мовах та діялектах світу! А по наші дні цю Книгу видано аж у 1,100 мовах та діялектах. Отже й в цьому відношенні Біблія найбільш поширена на землі книга.

На іншому місці цього журналу читаємо, що в листопаді 1958 р. президент Д. Айзенгавер окремим письмом склав подяку Американському Біблійному Товариству за його вклад у збагачення бібліотеки Білого Дому різними світовими виданнями Біблії. „Одним з найбільших скарбів, що ним пишається бібліотека Білого Дому, — писав Президент, — є колекція всіх можливих видань Біблії, що їх посідає людський рід"... І далі Президент писав таке: „Сповнене вірою читання Святого Письма дає сьогочасній людині потрібну силу й світло ума, так конечні духові чинники в часах, в яких живемо".

В цьому числі журналу подано, що в жовтні м. р. секретар американської армії прийняв, як дарунок від цього Товариства — великих розмірів ,гарно прикрашений новий примірник Біблії, на якій відтепер усі вищі чини нашої армії складатимуть свою жовнірську присягу. Хоч до цього в збройних силах ЗДА (як і інших державних установах нашої країни) нема ніякого офіційного рішення, звичай складання військової присяги на Біблію існує тут від найдавніших часів. Згаданий примірник Біблії, пожертвований для американської Армії цим Біблійним Товариством — це комбінація тексту св. Письма із формулкою державної присяги і з багатьма окремими декоративними сторінками для особистих підписів осіб, що складатимуть присягу, і з місцем для короткої хроніки про кожну індивідуальну присягу. Від 1918 року згадане Біблійне Товариство для самої лише американської Армії роздало безплатно 40 мільйонів примірників Святої Книги.

Секретар Армії, В. М., Брукер, приймаючи згаданий примірник Біблії сказав: „Для ґенерацій, які по нас прийдуть, ця Книга буде символом віри в Бога тих людей, що їх імена будуть тут записані .Людей, що на їх раменах спочиватиме сила, безпека й майбутнє нашого народу".

А. Ч.

Ярослав Курдидик

СИЛЬНА ФЛЬОТА — ОСНОВА СИЛИ ЛЕТУНСТВА

Не зважаючи на те, що живемо в „атомовій добі", у фаховій американській пресі дуже багато уваги присвячується справі вдержання балянсу збройних сил ЗДА. Коли підсумувати хоч би й дуже побіжно думки та завваги чільних американських воєнних знавців, то у висліді виходить, що, без огляду на всю модернізацію та переключування вбік головної майбутньої бойової сили, яка вміщується в одному всеобіймаючому вислові „ракетобудування" — військові фахівці не хочуть допустити до того, щоб із „конвенційною", випробуваною вже дотеперішньою зброєю у переходовій добі переставлення на ультрамодерну зброю не трапилося таке, як то сталося у відомому біблійному переказі, коли „сім худих корів з'їло сім товстих"...

Бо й справді, коли виходити з заложення, що вирішною зброєю майбутнього є авіяція, яка втілиться у найбільш варіянтні форми, тоді, як твердять фахівці, треба тим більше приділяти уваги тим чинникам, які співдіють і сприяють в розбудові цієї вирішної бойової сили. А ними, цими чинниками, в основі своїй є велика й могутня фльота, яка постачає головні матеріяли на побудову авіяції і забезпечує її пальним. У яку площину не поставити б справи оборони ЗДА та їхніх альянтів, в кінцевих висновках побачимо, що навіть наймодерніша оборона, яка спирається в основному на атомову енерґію — узалежнена своєю засяжністю й потужністю від постачання морськими засобами. Навіть найгеніяльніші мозки американських науковців не всилі випродукувати необхідних для витворення атомової енерґії бокситу чи урану, яких бракує в ЗДА, і таки ці сирівці треба видобути й перевезти з тих країн, де вони знаходяться.

І що більше: посилений розвій модерної зброї виявляє, що коли мова йде про переставлення на стандарт і масову продукцію, то вона тим паче узалежнюється від імпорту, бо така зброя вимагає матеріялів, які знаходяться у родовищах положених поза кордонами ЗДА.

Нарешті, як могли б ЗДА вдержатися у своїй потужності, якби їхні „водні гайвеї" перестали постачати альянтам і їхнім базам боєприпаси, а американським фабрикам такі основні оборонні сирівці, яу гума, магнезій, боксит, уран і т. п.? Від найдавніших часів і по сьогодні про велич і про потужність держав рішають ті самі чинники — морська сила.

Навіть найбільш надійне летунство неспроможне буде заступити фльоту, яка назавжди залишиться основним засобом міжконтинентального транспорту. Доказати це дуже легко. Перевізодної тонни вантажу морським шляхом з Америки до Европи коштує коло 35 долярів, а перевіз на таку саму віддаль тонни вантажу повітряним шляхом — коштує коло 1,700 долярів. При чому в першому випадку треба зужити 30 фунтів нафти, а в другому дві тонни високоякісної бензини. Теоретично розцінюючи, коли б ЗДА рішили перевозити весь свій експорт чи імпрот повітряними засобами, то для цього замало було б бензини, яку продукує цілий світ.

Слушно заявив колись адмірал Геллері: „Всі воєнні виграші або невдачі узалежнювалися в найбільшій мірі від того, як було наладнане постачання, яке в наших часах майже повністю узалежнюється від охорони його летунством — у такій самій пропорції, яку тугість дасть йому фльота".

З останніх заяв провідних чинників ЗДА виходить, кя обережно, не фаворизуючи однобічно чогось такого, що могло би некорисно вплинути на розбудову і контролю оборонних засобів держави, ставляться до цієї справи в ЗДА. ЗДА мають у своїй торговельній фльоті — 32 мільйони брутто тонн, або коло одної третини світової посмности, а разом з альянтами майже 75% морської потужности. Про значення торговельної фльоти сказав чи не найбільш влучно Нелсон: „Затопіть наші транспортні кораблі, і тоді ані один наш бойовий корабель не залишить порту"... Це завваження дуже актальне й посьогодні, хоч з сучасну добу надводне судноплавства не являє вже такої вирішної сили, як це було сто чи п'ятдесят років тому, бо є воно тепер немов би ідеальним прицілом для ворога. Якщо виключити з його оборони і авіяцію — воно неодмінно пропаде. І тому ці дві бойові сили — фльота і авіяція тісно пов'язані між собою і виступають у взаїмній співдії — являють собою надзвичайно грізну силу.

І ось якраз в системі оборони ЗДА всі змагання йдуть в тому напрямі, щоб балянс взаємности оборонних засобів довести до ідеального стану і, цей стан з найбільшою сторожкістю вдержувати.

У Південній Кореї демократичні свободи не будуть вкорочені

Сеуль. — Південно-корейський старенький президент Синґман Рі заявив на пресовій конференції, що сильно оспорюваний корейською опозицією та західньою демократичною пресою новий закон про внутрішню безпеку в Кореї, не буде використаний для вкорочення демократичних прав громадян. Зокрема, він заявив ,що той закон не буде застосований для обмеження свободи преси. Урядовці, які зловживали б законом зі шкодою для демократичного устрою країни і його свобід, будуть димісіоновані. Він підкреслив ще раз, що той закон потрібний виключно для боротьби з підривною комуністичною діяльністю ,яка м. і. проявляється видумуванням злобних і фальшивих вістей та веденням такої пресової акції, яка власне й підриває гідність преси. У минулий вівторок зійшовся знову південно-корейський парлямент, уперше від 24 грудня м. р., коли то проурядова більшість Ліберальної партії, використавши бойкот парляменту Демократичною партією меншости, перемолола 22 закони, між іншим закон про державну безпеку та закон про скасування виборної системи для громадських і міських управ, які надалі будуть призначувані державними губернаторами місцевих округ. На вівтірковому засіданні вперше посли з обох партій голосували за прийняття димісії генерального секретаря парляменту, який зголосив зречення під натиском опозиції. Речник опозиції виголосив довгу промову проти закону про внутрішню безпеку. Можливо, що прийде до компромісу на ґрунті якогось додатку до того закону, але покищо не зголошено ніякого такого внеску.

О. Чернова-Животко

МЕРІ ЛИНКОЛН

(1)

Навколо родинного життя Линколна, з легкої руки першого біографа Вільяма Гердона, утворився міт про його тотальну нещасливість, відповідальність за яку повністю перекладалось на його дружину. Такі міти дуже живучі, а мертві не можуть захищатись. Минули десятки років, поки знайшлися люди, які взяли під сумнів і захотіли перевірити ту затерту сторінку історії. Найкращу реґабілітацію Мері Линколн перевела Рут Рендел, дружина одного з дослідників біографії Линколна. Її книжка „Мері Линколн — біографія подружжя" виявляє ознайомленість авторки з усіма існуючими матеріялами. Інтерпретація зичлива і об'єктивна. З цієї книжки постає образ родинного життя Линколна так, як воно було — з радощами і смутками, бурями і замиреннями, драмами і трагічним заключенням.

Гердон був спільником Линколна в його адвокатській практиці. Людина здібна, активна в політичному житті, але щодо характеру, то, при ближчому розгляді, справа нечиста. Між Мері і Гердоном одразу запанувала неприязнь, яка з часом перетворилась у запеклу ворожнечу. Цікаво зазначити, що Линколн, знаючи про такі відносини, не усунув спільника, а, навпаки, виручав його в труднощах, пияцьких скандалах і навіть рятував від тюрми. Гердон виявився разюче невдячним. По смерті Линколна він із садистичною жорстокістю зневславлював його вдову і задавав до того тон на майбутнє.

Крім почуття помсти, були й об'єктивні причини перекручености фактів у біографії — Гердон бо збирав матеріяли десятки років по подіях, отже багато чого міг забути сам, переплутати так, як і допитувані свідки доби. До того він дуже покладався на свою інтуїцію, якої не мав, а передаючи матеріяли журналістові Вайтові, технічному виконавцеві праці, зазначив, що не мав часу перевіряти та виправляти, і радив дати повну волю уяві — мовляв, це людям подобається. Такі речі звичайно й „подобаються".

Головні дві неправди, які встановив Гердон, це нібито Мері одружилася з Линколном із розрахунку, передбачаючи його велику кар'єру; друге, що Линколн її не любив, що його любов належала іншій дівчині, яка померла. Перший свій висновок Гердон зробив на основі фрази, сказаної Мері вже тоді, коли успіхи Линколна в політиці почали реалізуватися. Вона власне сказала одному знайомому злегка чванькувату фразу: „Я знала, що Линколн буде президентом. Інакше я б з за нього не пішла — він негарний". Очевидно, до таких фраз не можна ставитися поважно — вони мають реторичний характер. Знати того вона не могла, а могла тільки прочувати й хотіти. Мері зростала в атмосфері політичних заінтересовань і дискусій, з її родини вийшло кілька членів Конґресу, і сама вона мала амбіції. Свої погляди на подружжя вона висловила так: „Я краще вийду за доброго, мудрого чоловіка з надіями на успіх і славу, як за золото і будинки".

Те, що Линколн не любив Мері, Гердон висновує з історії одруження, дійсно досить оригінальної. Відомо, що молоді, вже заручені, були розійшлись, і що ініціятива в цьому вийшла збоку Линколна. Причини розходу невияснені, але з охолодженням почуття це не мало нічого спільного — обидві сторони гостро переживали розлуку. Претексти до здогадів дав і сам Линколн своїм язиком. Він був вродженим гумористом — відповідати жартами й приказками у випадках, часто зовсім невідповідних, було в його натурі. Так і з одруженням. Запрошуючи пастора для переведення церемонії, він сказав: „Сьогодні я хочу запрягтись". Одягаючись до шлюбу, на запит дітей господині, куди він іде, Линколн відповів: „До пекла". Ідучи до шлюбу виглядав він так, наче йшов на різню. Коли Линколна вже одруженого запитали, чому він такий худий, він відповів: „Я жонатий із Тод". Коли він барився вертатися додому, то на запити, чому так робить, відповідав: „У мене нема дому". З життя кожного подружжя можна повисмикувати такі моменти, але це — цитати, вирвані без вступу і висновків.

З розриву по заручинах Гердон знову викомбінував факт весілля, яке не відбулось, бо молодий — не з'явився. Історія фальшива — такого не було.

*

Середовища, з яких вийшли партнери подружжя, були різко протилежні. Мері Тод народилася у Лексінґтоні, Коннектикат, у заможній родині і росла, оточена увагою чорних слуг-невільників. Діти цієї родини були горді своїм походженням, і всі залишились у своїй клясі, крім Мері, яка виробила на все свої погляди і в характері якої було немало свавільности, що її вона й виявила, одружившись із Линколном всупереч бажанню родини.

Як на свій час і обставини, Мері дістала добру освіту — в початковій школі, опісля в пансіоні французьких емігрантів. Була вона жвава, весела, вміла цікаво говорити, добре писати листи і понад усе любила одягатися й танцювати. Тод мав 14 дітей від двох дружин. Мати Мері померла від пологу, і діти з першого подружжя не могли серцем прийняти мачуху. В домі Тодів збиралось вибране товариство, багато говорилось про політичну кар'єру, і Мері вже тоді плекала амбіції і була невдоволена, що батько займається банковим ділом, а не йде по тій лінії. Бували там і молоді люди, у яких Мері мала успіх, але якість того успіху неясна, як неясно й те, чи були там кандидати на одруження. Коли сестра Мері, Єлисавета, одружилась, вона виїхала до Спрінґфілду і викликала до себе сестру Френсіс, яка в тому місті також вийшла заміж. Тоді прийшла черга на Мері. Сестра написала їй: „Тепер є вакансія в домі для тебе". З цього видно, що власне у Спрінґфілді, новому місті, яке швидко зростало, були шанси знайти добру партію. Там з'їздилися молоді люди в надії на успіх і кар'єру. З самого Лексінґтону, крім інших, були там два правники рідні дядьки Мері. Під час відвідин у Спрінґфілді в році 1840-му Мері зустрілася з Линколном, практикантом адвокатської канцелярії Стюарта Тода.

НІКСОН ХВАЛИТЬ СЕНАТОРА ҐРІНА

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на закладинах наріжнього каменя під будинок Ветеранів Закордонних Воєн і хвалив 91-річного демократа - сенатора Теодора Френсіса Ґріна, який хоч є найстаршим членом Конґресу в історії ЗДА, був присутній на цій церемонії, сидячи на вітрі з вікритою головою в першому ряді. Ніксон казав, що сенатор Ґрін завжди кладе інтереси країни понад вимоги партійної політики.

Юрій Малаховський

ТРЕБА ЗНАЙТИ РОЗВ'ЯЗКУ

Приблизно від року в різних колах дискутують проблему матеріяльного забезпечення молодих мистців. Справа ця дуже важлива і заслуговує на поважний підхід і зрозуміння.

Різні люди мають різні підходи до мистецтва. Цілком інакше інтерпретують його самі мистці, — інакше критики, інакше відбирачі - любителі, ще інакше люди, що не мають з тим нічого до діла й врешті купці з мистецької бранжі. Большевики з мистецтва зробили досконалий засіб своєї пропаганди, ловлячи, як на вудку, різних наївних співскувальників і звеличників Москви. Треба ствердити прикрий факт, що це їм частинно вдається. Варто пригадати, скільки то українців захоплювалося виступами Мойсеєва, який крім бравури, нічого справді мистецького не показав. В тім випадку большевики зробили своє, здобули пропаґандивний успіх. Для них мистецтво стоїть на службі інтересів партії й уряду, маючи всесторонню матеріяльну піддержку. Думаю, що не треба тут показувати образу дійсного стану нашого мистецтва під Совєтами, всім є відомий факт дискримінації всього, що українське в повнім слова того значенні.

Як же виглядає справа мистецтва в нас, а спеціяльно справа піддержки молодих його творців. Між нами є люди, що розуміють ту проблему, однак їх досі мало. Кожна культурна людина повинна здати собі з того справу, що це її обов'язок піддержувати морально й матеріяльно тих, що завтра можуть внести ще одно українське ім'я до світової скарбниці мистецтва. Польщу по перщій світовій війні створили не тільки політики, але й мистці такі, як Ігнатій Падеревський. Кілька тижнів тому в Европі міжнародне жюрі визнало репрезентантами заокеанської землі не політиків, а власне творців науки, культури, й мистецтва. Між вибранцями були такі слави, як: Бетговен, Гете, Шекспір, Паскаль, Данте й інші. Висновок з того такий, що тільки великі індивідуальності можуть зробити те, що з нами буде світ рахуватися!

Говоримо часто самі: молодь це майбутнє народу, квіт нації. Зробім же для неї все, щоб вона була тою світлою майбутністю. Будьмо для неї щедрі. Як тяжко й прикро дивитися, коли молоді мистці замість використовувати час на науку чи творчість, змушені тяжко, а то й непосильно працювати, щоб могти оплатити студії. Пам'ятаймо, що для українців є недоступні фундації Рокефеллера й тяжко є дістати стипендію Форда. Інша справа, якби ми були „рашен" чи „поліш". Тому то ми самі мусимо створити власний фонд. Ми мусимо знайти наших „рокефеллерів", наших „фордів". Часто видаємо тяжко запрацьований гріш на різні дурнички. Хай одна чи інша пані, наприклад, відмовить собі однієї бальової сукні чи капелюха, хай той чи інший громадянин відмовить собі тієї чи іншої приємности, а тоді знайдуться ощадності на направду велику ціль. Серед наших молодих мистців є такі таланти, що заблиснуть колись неперевершеною творчістю. Помагаючи сьогодні їм, ми складаємо капітал, який дасть нам колись високі відсотки. Тому для наших молодих мистців мусить бути створена потрібна матеріяльна база.

Вони мусять мати потрібні фонди на оплачення своїх студій, на видання своїх композицій, на фарби, на оплачення ґалерій. Наближається саме час, коли Об'єднання Молодих Образотворчих Мистців влаштовує свою щорічну виставку. Минулорічна виставка високого рівня відбулася в ґалерії Бербізон Бляза завдяки д-рові М. Кузьмовичеві, який покрив кошти виставки. Хто буде тим добродієм-меценатом в цьому році?

Чи не варто б створити сьогодні постійний комітет Фонду Допомоги Молодим Мистцям?

Василь Мельничин заанґажований до мистецьких виступів у ЗДА в 1959/60 роках

Вернувшись із мистецької подорожі до Італії, Василь Мельничин, молодий український співак (тенор), відомий із своїх концертів та виступів у Шикаґо та в інших містах ЗДА і Канади, підписав контракт з американською концертовою аґенцією Волтерс і буде виступати на протязі найближчих двох років з концертами і в операх на терені Америки. Мельничин виступав досі успішно в ряді опер таких, як „Тоска", „Паяци", „Травіята", „Ріґолетто", „Кавалерія Рустікана", „Фледермаве" та інші, як теж із концертами в Італії, Австрії і Швайцарії. Народжений в Україні, Мельничин живе тепер у ЗДА. Мистецтво співу студіював він в Ельзи Домберґер у Мюнхені і в ЗДА продовжував свої студії в Шикаґівському Музичному Каледжі. Завершував свої студії востаннє в Римі (Італія) у Тіто Шіпа. За свої концерти у Римі, у Відні і в Швайцарії Мельничин здобув дуже прихильні оцінки мистецьких критиків, які називають його одним із кращих американських ліричних співаків.

Василь Мельничин

● Губернатор Ню Йорку Нелсон Рокефеллер призначив у бюджеті на 1960-ий рік 75,000 долярів на програму вишколювання вчителів російської мови для публічних шкіл. Але чому тільки російської мови?

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Володимир Саляк очолив Пластприят.

Ню Йорк. — В суботу, 3-го січня 1959, відбулися тут річні загальні збори Кружка Приятелів Пласту „Пластприят", які обрали на свого голову на черговий рік відомого місцевого громадянина та заслуженого приятеля пластової молоді п. Володимира Саляка. Збори відкрив та ними проводив дотеперішній: голова Кружка суддя Богдан Ластовецький, який склав звідомлення з діяльности Кружка в минулому році. Його звіт доповнили касир В. Саляк та голова Контрольної Комісії д-р Богдан Левицький. Звіти підкреслили велику й корисну працю, яку Кружок веде в найважливішій під національним оглядом ділянці виховання нашої молоді. Головною ділянкою праці Кружка є збирання фондів на удержання домівки для найбільшої в світі пластової станиці, яка об'єднує 600 пластунів і пластунок. Само удержання домівки коштує річно 3,000 долярів, не враховуючи інших коштів, як висилки незаможної молоді на пластові табори тощо.

Оживлена дискусія, яка слідувала після звітів, у якій забирали голос інж. Б. Соболта, інж. О. Клюфас, голова Б. Ластовецький, касир В. Саляк, п. В. Гринів і інші, виявила мале заінтересування місцевої української громади, а зокрема батьків вихованням їх власної молоді та незадовільну жертвенність громадян на неоцінену виховну працю, яку виконує вже майже 50 років Пласт. У зборах Пластприяту взяли участь голова Крайової Пластової Старшини, д-р Ярослав Падох та станичний Ню Йорку, інж. Володимир Хамула, які з'ясували приявним потреби пластової молоді взагалі і в Ню Йорку зокрема та вказували на пряме відношення успіхів Пласту до жертвенности громадянства.

Маркантним прикладом індеферентности нюйоркської громади у відношенні до питання нашого молодого покоління є факт, що найбільша пластова громада на терені найбільшої української громади на Заході не має ще свого власного дому, і то тоді, коли десяток інших малих громад придбали гарно вивіновані доми для своїх пластових станиць, а в Торонті саме переводиться в життя достойний тієї громади плян будови пластового дому коштом чверти мільйона долярів!

Збори висловили надію, що всі без вийнятку місцеві громадяни та установи, а зокрема всі батьки стануть членами Пластприяту та що самі складатимуть свої вкладки, не приневолюючи на будуче, як це було досі, членів управи приходити до них щомісяця по скромного доляра місячної вкладки. До управи Кружка обрано, крім названого голови, також пп. Вербовського, Гриніва, Івасикова, Савицького, Кузьмина і Недогоду, а до контрольної комісії пп. д-ра Левицького, Е. Сушкова і Ластовецького.

Н. Н.

Картерет, Н. Дж.

Свято Державности.

В день Українського Дня 22 січня 1959 р. на міській площі, побіч американського Державного Прапору, повівав Український Національний Прапор. Дня 25-го січня 1959 р. в „Бетлегем" залі при Кук Аве 60 відбулася Святочна Академія присвячена 41-ій Річниці проголошення Української Соборної Незалежної Держави.

Святочну академію відкрив парох греко-кат. церкви о. Я. Федик, підкреслюючи значення проголошення Четвертого Універсалу Української Народної Республіки. Святочну доповідь виголосив проф. М. Чировський, та говорив в своїй доповіді про боротьбу українського народу проти відвічного наїзника України, підкреслюючи, що Москва біла, червона, чи в інших видах являється одним і тим самим ворогом українського народу.

Англійською мовою виголосив доповідь проф. С. Галата, підкреслюючи, що він як американець українського походження не був ніколи на Україні, але зрозумів суть і значення української справи сьогодні. „Я гордий, що можу говорити сьогодні у вас на такому великому святі, як проголошеня Української Соборної Незалежної Держави. Я вірю, що незадовго прийде день, що український нарід буде святкувати свій незалежний день в Українській Вільній Державі," — казав він.

Мужеський хор „Гомін" під керівництвом п. М. Кормелюка виконав мистецьку частину Святочної Академії. Хор „Гомін" чим раз то більше здобуває признання серед української спільноти в стейті Ню Джерзі. — Деклямації виконали п. Е. Науменко „Четвертий Універсал", Оля Хомут „Любов до України", Роман Глущак „Великий День". Народні українські танки під керівництвом пані Симчак виконав ЮСУМА. Святочну Академію закінчено співом українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Цю Академію зорганізував 9-ий Відділ ООЧСУ разом із іншими українськими організаціями нашого міста.

А. Моряк

Сиракюз, Н. Й.

Свято Соборности

Щоб гідно відзначити день 40-річчя проголошення злуки всіх українських земель, 20-го січня делеґація на чолі з пан-отцями: Олексієм Потульницьким та Йосипом Шоловкою в складі голови місцевого Відділу УККА д-ра Івана Подюка та членів Башуцького Петра, Бішко Марії, Кравса Мирослава, Прибили Володимира, Тимяк Роксоляни і Щурика Андрія прибула до мейора міста з проханням проголосити день 22-го січня Українським Днем у Сиракюзах. Внаслідок того 22-го січня на ратуші міста поруч з державним зоряним прапором був і наш блакитно-жовтий прапор. А 25-го січня в залі парафіяльної школи відбувалася урочиста Академія для відзначення 40-річчя проголошення акту злуки всіх українських земель в Єдину, Незалежну, Соборну Українську Державу.

Святочну промову виголосив д-р Іван Подюк, в якій говорив про історичне значення акту злуки українських земель, що стався 22-го січня 1919 року на площі св. Софії в Києві. З деклямацією на святі виступили пп. Оксана Кравс, Ніна Новохатько та Роксоляна Тимяк. Маленька Роксоляна, що з захопленням проказала вірш: „Привіт Тобі, Україно!", залишила приємне враження у слухачів. Наш чоловічий хор: „Сурма" під керуванням пані Олени Кокодинської при музичному супроводі п-ни Бурак з експресією відспівав: „Вставай, Народе!" і „Україні" муз. Китастого та повстанську пісню „Що то за прапор лопотить" в обробці Плешкевича. Окремо треба відзначити виступ двох дівчаток-сестер: Лілеї та Богдани Волянських. Мала Богдана співала першим голосом і разом з тим пригравала на бандурі, а старша Лілея вела другий голос. Ось Богдана грає на бандурі вступ до пісні, і мертва тиша настала в залі, бо кожен ловив звіки рідного, інструменту. „Я сьогодні від вас від'їжджаю..." — полилась пісня повстанців зі сцени, торкаючи найболячіші, найчутливіші струни душ присутніх. Пісня захопила й сестер. Заля й присутні в залі слухачі вже не існують для них, є лише пісня, яку вони співають! „Ти не плач, не ридай стара мати..." — неслися слова пісні, а зрадливі сльози самі лилися з очей у багатьох присутніх, бо кожен з них має там, на Батьківщині „залишену могилу", що в ній спочиває рідна, близька людина. Завіса поволі зсувається, а в залі мертва тиша, та раптом вибух бурхливих овацій, які вимагали ще пісні від тих дівчаток. І знову розсунулась завіса і полилась бадьора, повна наснаги пісня: „Гей нум браття до зброї". Розходяться зморішки горя на чолі, бо „святий Юрій нам поможе... Москву звоювати!" і тим звільнити наш народ з тюрми народів, що зветься СССР. Довго незатихаючими оплесками всі присутні дякують сестрам за мистецьке виконання пісень. В останній раз розсувається завіса і на сцені дві дівчини в полтавському і гуцульському строях — дві частини нашої Батьківщини: Східня і Західня України. Дівчата починають сходитись, а над ними починає спускатися наш Золотий Тризуб і тут полився спів нашого національного гимну, що зараз же був підхоплений всіма присутніми.

М. О.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

„АКТИ СОБОРНОСТИ І ЇХ ДЕРЖАВНО-ПРАВНЕ ЗНАЧЕННЯ"

(Доповідь д-ра Матвія Стахова на науковій конференції Військово - історичного Інституту при НТШ для відзначення Роковин 22-го Січня).

Український Військово-Історичний Інститут Наукового Товариства ім. Шевченка влаштував в суботу, 24 січня 1959, в залі Дому Культури НТШ в Ню Йорку, урочисту наукову конференцію для вшанування 40-вих роковин соборної суверенности Української Народної Республіки. Конференцію відкрив коротким вступним словом генштабу ген.-пор. Павло Шандрук, який потім і проводив конференцію. Він привітав присутніх членів Інституту й інших членів НТШ, як теж приявних гостей, між якими були: голова Братства УСС — ред. Лев Лепкий, голова Спілки Журналістів — ред. Роман Купчинський, голова Нюйоркського Відділу ОбВУА — сот. д-р І. Козак, пані Олександра Животко й інші.

Предсідник дав слово проф. д-рові Матвієві Стахову для виголошення доповіді на тему: „Акти Соборности України і їх державно - правне значення".

Доповідач з'ясував коротко розвиток нації взагалі, а української зокрема, підкреслюючи знаменну прикмету новітньої нації — її змагання до постійної духової єдности в культурних виявах і в соборній державності. Потім перевів клясифікацію актів соборности української нації на дві групи: акти безпосередньої державної творчости й акти посередньої державної творчости. Перейшов за чергою головніші посередні державнотворчі акти, що змагали до соборности України (разом п'ять).

Доповідач спинився ближче над з'ясуванням загального поняття безпосередніх державотворчих актів, виясняючи при тому ближче розуміння держави в суспільно-політичному та в юридичному значенні. Після того сін насвітлив з обох поглядів державотворчі акти Української Центральної Ради. Довшу увагу присвятив доповідач соборницьким актам від часу утворення Української Центральної Ради аж до завершення суверенної воборности в 1919 році. Всі ці головніші акти безпосереднього значення в числі 15 були схарактеризовані і ближче насвітлені. Завершенням цих актів в тому періоді будівництва суверенної соборности Української Народної Республіки було ухвалення тимчасової конституції на Трудовому Конгресі як передпарляменті соборної України, дня 28-го січня 1919.

Останню частину своєї доповіді присвятив д-р Матвій Стахів питанню державно-правного значення останніх головних актів соборности суверенної української державности: передвступного договору з 1 грудня 1918, постанови Української Національної Ради з 3 січня 1919 та Універсалу Директорії У. Н. Республіки про соборність з 22 січня 1919 і постанови тимчасового конституційного закону Трудового Конґресу України з 28 січня 1919 про тимчасову верховну владу в Народ. Республіці. Самі автори цих актів не мали виразного й остаточного погляду на державну структуру соборної Республіки після повної реалізації об'єднання. Їх власна інтерпретація цих актів була на початку інша, а потім у ході практики інша аж до закінчення періоду перебування найвищих державних органів на вільній державній території (кінець 1919). Зразу панувала опінія, що об'єднана Республіка має бути неподільна, а тільки із застереженою краєвою автономією, з окремою законодавчою і виконною владою для Західньої Области України (і евентуально на цих засадах також для інших важніших областей України, як Кубань, Крим і Басарабія). Тобто, було бажанням мати єдину державну владу з переданням певних компетенцій на автономні краї (децентралізація влади). Таким чином виключалася конфедерація обох державних творів. З ходом практики мінялася інтерпретація цих актів у напрямку внутрішньої федеративної будови соборної Української Народної Республіки, на зразок З'єдинених Держав Америки. Така розв'язка майбутньої структури об'єднаної суверенної України в кожному разі не виключалася згаданими актами соборности, бо ж остаточний внутрішній зміст взаємовідносин обох частин державного організму мала визначити окрема спільна комісія із застереженням ратифікації цього перфектного договору Установчими Зборами об'єднаних частин Соборної України.

Спільні дипломатичні представництва Соборної України, зокрема ж Делеґація УНРеспубліки на Мировій Конференції в Парижі у своїх публікаціях і офіційних заявах перед чужими державними чинниками представляли витворений соборними актами державно - правний стан, як федеративний. В додаткових актах соборности (як договда в справі дипломатичного представництва в чужих державах) постановлено згідно, що в майбутності соборна УНРеспубліка мала б мати дипломатичне представництво. Таким чином евентуальні федеративні області (як Західня Область у першу чергу) не мали мати права на зовнішню репрезентацію.

Доповідач підкреслив, що побіч згаданих в доповіді актів безпосередньої державної творчости України росла і розвивалася та поглиблювалася психологічно - ідеологічна соборність української нації, не зважаючи на всі об'єктивні перешкоди зовнішнього характеру за дальші роки. Це почуття соборности таке сильне, що його вже не може зламати ніяка зовнішня сила. Що ж до майбутньої внутрішньої структури визволеної з-під окупації української соборної суверенної демократичної державности, то всі в цьому згідні, що це вирішать Всеукраїнські Установчі Збори незалежно від ніякої сторонньої держави.

В. Р.

● Князь Монако Райньє III, який минулого тижня перевів у своїй ліліпутній державі „переворот", розігнавши 5-членний парлямент, задумав спаралізувати опозицію признанням виборчого права жінкам. До цього часу це право мали в Монако на 22,000 мешканців тільки 2,000 з роду Манасків. Більшість жінок у Монако — звеличниці Райньє III і його дружини Ґрейс, колишньої американської фільмової артистки. Мешканці Монако не платять податків і не служать у війську, а тому жінки цієї держави проти всякої революції й опозиції.

● У Данії жалоба: загибіль корабля „Ганс Гедтофт" разом з 40 членами залоги та 55 пасажирами внаслідок зудару з льодовою горою наприкінці минулого тижня, потряс цілим громадянством. Король Фридрих IX дістав депеші з висловами співчуття з цілого світу. Довгу депешу прислав також Папа Іван XXIII.

ЗАКЛИК

ЕКЗЕКУТИВИ УКК

ПРИГАДКА ВСІМ ОРГАНІЗАЦІЯМ, ЩО ВИСИЛАЮТЬ ДЕЛЕҐАТІВ НА 7-ИЙ КОНҐРЕС І ВСІМ ДЕЛЕҐАТАМ

Пригадуємо, що:

1. Всі організації, які висилають свого делеґата чи делеґатів на 7-ий Конґрес до Вашинґтону, Д. К., мусять мати вирівняні членські вкладки по 1958 р. включно і мусять вплатити до каси УККА реєстраційну оплату $18.— за кожного делеґата по день 14 лютого 1959. Крім того мають прислати до канцелярії УККА до цього ж реченця одну виповнену повновласть для свого делеґата, а другий примірник передати делеґатові, щоб мав чим вилеґітимуватись при вступі на Конґрес. В реєстраційній оплаті є вже заплачена й участь у бенкеті.

2. Всі делеґати і зголошені їх заступники мусять до 14 лютого 1959 р. переслати свої вплати до УНФонду за три останні роки (1956, 1957 і 1958) по $10.—, оскільки їх ще не виконали, бо це є передумовою допущення делеґата на Конґрес.

3. Для влегшення Шановним Делеґатам перебування в Вашинґтоні, подаємо адреси дешевших готелів, положених недалеко від готелю Статлер, у якому відбувається Конґрес:

1. LAFAYETTE HOTEL, 16th and Eyt Streets, N.W. Washington, D.C.

Ціна одноособової кімнати 6—9 долярів, а двоособової 9—13 долярів. (5 мінут ходу до готелю Статлер).

2. FRANKLIN PARK HOTEL, Franklin Park, Washington 5, D.C.

Одноособові кімнати по $6, а двоособові по $8. (Яких 10 мін. ходу до готелю Статлер).

3. PRESIDENTIAL HOTEL 900 — 19th Street, N.W. Washington, D.C.

Одноособові кімнати $4.50, двоособові $7.

4. NATIONAL HOTEL, 1808 Eye Street, N.W. Washington, D.C.

Одноособові кімнати $3.50—4, двоособові $6—8.

5. CLARIDGE HOTEL, 820 Connecticut Ave., N.W. Washington 6, D.C.

Одноособові кімнати по $5.50. Двоособові $9. (Три останні готелі менші, але чисті і вигідні. До готелю Статлер яких 15 мінут ходу).

Кожний делеґат може собі вибрати один із готелів та замовити кімнату.

4. Просимо всі Відділи УКК надсилати зібрані датки на УНФонд.

5. Подаємо до відома, що гості на Конґрес без участи на бенкеті платять $5 реєстраційної оплати, а гості з участю у бенкеті по $12.

З правдивою пошаною

Василь Мудрий,
Директор Канцелярії.

Москва страшить совєтських громадян „американськими шпигунами"

Москва. — Наступник генерала Івана Сєрова на становищі шефа совєтської „державної безпеки" — колишнього ЧК, потім ГПУ, НКВД і МВД — Александер Ц. Шелепін, запевняв членів конґресу Комуністичної партії СССР в Москві в минулу середу 4 ц. м., що американська Центральна розвідча аґенція має штаб із 20,000 осіб та бюджет на півтора більйона долярів. Америка — розказував він — утримує в самій Західній Німеччині 40 шпигунських станиць, а в Західньому Берліні окремо є коло 60 шпигунських аґенцій. Тому Шелепін закликав до чуйности, але водночас запевняв, що його орган, ґарантує совєтській державі і її громадянам повну безпеку. Поруч із міркуваннями на тему чужинецької шпіонажі, шеф совєтської поліції твердив, що всі лиха совєтської поліційно-тюремницької системи з часів Сталіна і Берії — без решти викорінені. Тепер, мовляв, в Совєтах панує скрізь „революційна закономірність". Окремий уступ своєї промови Шелепін присвятив проблемі злочинности серед молоді, при чому — публічно — представив себе як прихильника методи „переконування і перевиховування", а не суворого карання молодечих злочинців. Над молодими злочинцями повинні — казав він — відбуватися „приязні суди" з висиланням злочинців до поправчих домів, а не загальних в'язниць. Це був перший публічний виступ нового шефа совєтської поліції, що прийшов на зміну генералові Сєрову.

БІБЛІОГРАФІЯ

● **Проф. Євген Онацький. Українська мала енциклопедія.** Книжка третя, літери Д—Є. Накладом Адміністратури УАП Церкви в Арґентині; Буенос Айрес, 1958, ст. 300 — 432.

● **Юрій Артюшенко.** На марґінесі книжки Юрія Смолича „За народом чи проти народу?". Шикаґо, 1958, ст. 48.

● **Михайло Ломацький.** Українське вчительство на Гуцульщині. Торонто, 1958, ст. 72.

● **Андрій Легіт. За дротами.** Табори полонених українців в Австрії, Італії, Англії. 1945-1948. Новий Ульм, 1958, ст. 96.

● **Микола Оглоблин - Глобенко. Історико - літературні статті,** Упорядкував Іван Кошелівець. Париж, Мюнхен, 1958, ст. 160.

● **Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Том CLXVII.** Праці Філологічної Секції. Ню Йорк.

● **І. Наддністровий. Мережа доби.** Поезії. „Фенікс", Ню Йорк, 1958, ст. 56. Обкладинка роботи М. Бутовича.

● **Омм. Чорт, направду!** З правдивої події в Африці. Торонто, 1958, ст. 24.

● **Марія Кузьмович-Головінська. Горбатенька,** Оповідання. З ілюстраціями Б. Стебельського. Українське Видавництво „Добра Книжка", випуск 157. Торонто, 1958, ст. 48.

● **Півстоліття праці Українського Товариства Читальні Просвіти у Вінніпеґу.** Нарис історії Товариства за роки 1905-1955. Вінніпеґ, 1958, ст. 224.

● **Дві акції декількох сотень українців у Шикаґо, ЗДА.** Пласт, Шикаґо, 1958, ст. 32.

● **Проф. д-р В. Державин. Антологія української поезії.** В-во Спілки Української Молоді у Великій Британії, Лондон, 1957, ст. 564.

● **Митро Пасічник. Квіти з України.** Оповідання. Вінніпеґ, Канада, 1958, ст. 124.

● **о. Юліян Катрій, ЧСВВ. Дорога до щастя у подружжі.** Слово Доброго Пастиря. Видавництво оо. Василіян у ЗДА. Рік IX, Книжечка 102, і 103. Ню Йорк, ст. 64+64. Обкладинка М. Бутовича.

● **Михайло Островерха. На закруті.** Осінь 1939. Ню Йорк, 1958, ст. 144. Обкладинка роботи Миколи Бутовича.

● **Ольга Мак. Жаїра.** Історичний роман із бразилійського життя. Другий том. **На волі.** Торонто, 1958, ст. 312. Обгортка роботи Б. Стебельського.

● **Говорить Підгір'я.** Розповідь Володимира Мокловича, колишнього бойового референта Окружної Команди УВО в Станиславові. Списав **Зиновій Книш. Бібліотека „Самостійної України"**, випуск 6. Шикаґо, 1958, ст. 104.

● **Життя Святих.** Духовні читання для українського народу на кожний день Божого року. Написав **Андрій Посафат Григорій Трух,** єромонах Чину Святого Василія Великого. Третя книжка. Липень - Серпень-Вересень. Видавництво оо. Василіян. Торонто, 1958, ст. 462.

● **о. Михайло Ваврик. По василіянських манастирях.** Видавництво й друкарня оо. Василіян, Торонто, 1958, ст. 288. Обкладинка роботи артиста-маляра Едварда Козака.

● **Юрій Тис. Життя іншої людини.** Повість. Мюнхен, 1958, Українське Видавництво. Обкладинка роботи артиста маляра Бориса Крюкова. Мюнхен, 1958, ст. 188.

● **Ростислав Сидик. Жага.** Новелі. Українське Видавництво, Мюнхен, 1958, ст. 304. Обкладинка М. Г.

● **Ювілейний Альманах 25-ліття МУН 1933-1958.** Видання Головної Управи Молодих Українських Націоналістів у ЗДА. Ню Йорк, 1958, ст. 68 + оголошення.

● **Наша Культура.** Літературно - науковий додаток „Нашого Слова". Серпень, 1958, ч. 4. Варшава, 1958, ст. 16.

● **Місіонар.** Вересень, 1958, Филаделфія, 1958, ст. 257-288.

● **Мій Приятель.** Рік X. Ч. 7 (97), Вінніпеґ, 1958, ст. 14.

● **Біблос.** Рік IV, ч. 9 (41), вересень, 1958, Ню-Йорк, 1958, ст. 16 (Циклостиль).

● **Листи до Приятелів.** Рік VI, ч. 9, вересень, 1958, Ню Йорк, 1958, ст. 18.

● **Die Nationalitätenpolitik Moskaus.** Nr. 1 (3). Ukrainische unabhängige Assoziation der Forscher der sowjetischen Theorie und Praxis bezüglich der nationalen Probleme. München, 1958, Ст. 70.

● **Sewer Pop. Jaroslav Bohdan Rudnyckyj.** Notice biographique et bibliographique. Louvain, 1958, ст. 34. (Centre International de dialectologie generale pres L'universite Catholique de Louvain).

● **D-r Gregor Prokoptschuk. Ukrainer in München.** 1. Band mit 55 Illustrationen. Verlag Ukraine, München, 1958, ст. 98.

● **The Slavonic and East European Journal.** Fall 1958, Vol. XVI, No. 3. Published by the American Association of Teachers of Slavic and East European Languages, Bloomington, Indiana, 1958, pabes 193-288.

● **Fayez A. Sayegh. Ph. D. Communism in Israel.** New York, 1958, pages 36.

● **Vsevolod Holubnycky. The Industrial Output of the Ukraine.** 1913 — 1956. A Statistical Analysis. Institute for the Study of the USSR. Munich. 1957, 64.

● **Проф. Євген Онацький, Українська Мала Енциклопедія.** Книжка друга, літери В — Г. Адміністратури УАП Церкви в Арґентині. Буенос Айрес, 1958, ст. 123 — 298.

● **Вол. Жила. Ідейні основи Шевченкової „Гамалії".** Українська Вільна Академія Наук. Вінніпеґ, 1958, ст. 24. (Тексту розвідки 14 сторін).

● **Д-р Яр. Рудницький.** Найближчі завдання Шевченкознавства. Українська Вільна Академія Наук. Вінніпеґ, 1958, ст. 32.

● **А. Федоров. Реорганизация управления промышленностью в СССР.** Анализ причин и последствий реорганизации. Издание Центрального Объединения Политических Эмигрантов из СССР (ЦОПЭ). Мюнхен, 1958, ст. 48.

● **Антирелигиозная пропаганда в СССР.** Теоретические основы и их опровержение. Издание Центр. Объединения Полит. Эмигрантов из СССР (ЦОПЭ). Мюнхен, 1957, ст. 28.

● **Обезвреженная Конституция.** ЦОПЭ. Берлін, 1958, ст. 20.

● **Ювілейна Книга на пошану Митрополита Іларіона,** Вінніпеґ, 1958, ст. 320.

● **Український Вільний Університет.** Наукові Записки. 1957. Ч. 1. Мюнхен. 1957, ст. 78.

● **Проф. д-р Н. Полонська-Василенко.** Українська Академія Наук. (Нарис історії). Частина II (1931-1941). Інститут для вивчення СССР. Мюнхен, 1958, ст. 2166.

● **Олена Марія Степаник. Пісні і думи з Огайо.** Едмонтон, 1950, ст. 112.

● **Петро Мірчук.** Перший Листопад. Ліга Визволення України. Торонто, 1958, ст. 64.

● **Говард, фаст. Голый бог.** Перевод с английского, Издание Центрального Объединения Политических Емигрантов из СССР (ЦОПЭ). Мюнхен, 1958, ст. 144.

● **Н. Крылов. Система всенародной собственности,** (Выход из социалистического тупика). (ЦОПЭ). Мюнхен, 1958, ст. 72.

● **Вл. Николаев. К свободе, праву и справедливости.** О путях передстройства России. Издательство ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 64.

● **Н. Осипов. Клевета друзей,** Издательство ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 72.

● **Виктор Свен. Чей друг и чей враг Михаил Зощенко?** Издательство ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 64.

● **А. Тайгин, Социалистический реализм.** Заметки о советской литературе. Издательство ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 32.

● **А. Федоров.** Реорганизация управления промышльонностью в СССР. Анализ причини последствий реорганизации. ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 48.

● **В. Мерцалов, Закрепощенное хозяйство.** ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 64.

● **Леонид Богданов. Телеграмма из Москвы.** Сатирическая повесть по советской действительности. ЦОПЭ, Мюнхен, 1957, ст. 1566.

● **Владимир Жабинский. Просветы.** Заметки о советской литературе 1956-1957 г. ЦОПЭ, Мюнхен, 1958, ст. 200.

Совєти використовують свою поміч Індії для пропаґанди

Ню Делі. — **В минулу середу з великою парадою відсвятковано пущення в рух сталеварні, яку збудовано в Бгіляй в Індії совєтським коштом і совєтськими інженерами.** На тій урочистості, був приявний сам президент Індії Расндра Прасад і зіґнано туди коло 40,000 люда. Закордонні часописи протиставлять шум, що його совєтські чинники та індійські комуністи роблять у зв'язку з тією сталеварнею, з скромністю і тишею, з якою в тому самому дні відкрито сталеварню, що її збудували в Індії західньо-німецькі промисловці й інженери. Завдяки фондації Форда коло 1,000 індійських інженерів переходить вишкіл в американських сталеварнях і 110 індійців вернулись вже на керівні становища з ЗДА до індійського сталевого промислу. Совєти ж вишколили 220 індійських інженерів і 134 техніків. Збудована Совєтами сталеварня коштом 1 мільйона долярів даватиме продукцію 1 мільйона тони сталі річно. В минулу осінь американська компанія Кайзера перебудувала й змодернізувала стару сталеварню в Ямшедпурі в Біґарі до річної продукції 2-ох мільйонів тонн сталі.

● **Юґославський президент Тіто,** у поворотній дорозі з Далекого Сходу, прибув до Етіопії на 10-денну візиту. На летовищі зустрів його цісар Гайле Селясі з цілим урядом. Тіто проведе п'ять днів на ловах у горах і пісках Етіопії.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 371, повідомляє, що Річні збори відбулися в п'ятницю, 16-го січня 1959 року, на яких вибрано слідуючу Управу на 1959 рік: І. Оверко, предс.; Т. Стасіцький, заст.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.; І. Тарнавський, Е. Онишкевич і М. Іванюк, — контрольори. — Збори Т-ва будуть відбуватися в 2-гу п'ятницю в місяці, в Січовій залі в Нюарку. Прохаємо членів нашого Відділу вплачувати вкладки на Зборах.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Зап. Січі", Відд. 325, подає до відома, що Місячні збори, які мали відбутися в суботу, 14-го лютого, з причини браку залі — відбудуться у п'ятницю, 13-го лютого 1959 р., Управа просить всіх членів численно прибувати на збори та впроваджувати нових кандидатів на членів УНСоюзу. Далі Управа подає до відома членам Комітету, щоб приготовили точки для уложення нового Статуту. В цій цілі поручаємо, щоб Комітет зійшовся в четвер, 12 лютого в УНДомі, в год. 7:00 веч. та приготовив всі точки, яких вимагає новий Статут. В дальшому спростовуємо помилку з останнього Союзового оголошення, в якому було подане, що опікуном хворих був вибраний І. Романський. — має бути І. Романчук. — І. Малик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Від. 204 повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 14-го лютого 1959 р., в год. 7ій веч., в Нар. Домі — 140-142 2-га Еве., ч. залі 25. Місячні збори членів будуть відбуватися кожної другої суботи місяця, у вище згаданій залі Нар. Дому. Чеки і мані ордери слати на ім'я секретаря — В. Гасій, 527 Іст 12 вул., Ню Йорк. Тел.: CRegon 3-4405. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Від. 270, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в суботу, 14-го лютого 1959 р., в год. 7-ій веч. Просимо членів прибути на збори та вирівняти свої вкладки до УНС-зу. Подаємо до відома, що наші збори будуть відбуватися кожної другої суботи місяця. — Т. Гіль, предс.; М. Баран; С. Островський, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє членів, що Звичайні Місячні Збори відбудуться в суботу, 14 лютого 1959 р., в год. 7:00 веч. Просимо прибути і вирівняти членські вкладки. Рівночасно повідомляємо, що ті члени, які мають чвертьрічну, піврічну та річну вкладку, мусять платити згори і на час, щоб Т-во могло реалізувати всі місячні рахунки УНС. Проволока несплачування згаданих вкладок, змушує нас подати залягаючих із членськими вкладками до суспендування. — С. Варабах, предс.; І. Струк, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Відд. 182, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 15-го лютого 1959 р., в год. 2:00 по пол., в залі укр. прав. церкви — 45-47 Hope Ave. в Пасейку, Н. Дж. Проситься членів прибути на ці збори та вирівняти свої місячні вкладки, щоб не наразитися на суспендування. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Відд. 171 ім. Л. Українки, повідомляє своїх членів, що Річні Збори відбудуться в четвер, 12 лютого 1959 р., в год. 8:00 веч., в УНДомі — 90-96 Фліт вул. Буде звіт Управи за минулий рік та вибір нової Управи на 1959 рік. Просимо всіх членів прибути на ці збори. — М. Процик, предс.; С. Раси, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 266, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в суботу, 14-го лютого 1959 р., в церковній залі св. о. Миколая, при вул. Пуласкі, в год. 7:30 веч. Управа просить прибути на ці збори, з уваги на важливість деяких справ. На зборах буде звіт Управи за минулий рік, бо в місяці січні було неможливо його подати. — В. Труфин, секр.

Посмертні Згадки

ДАНИЛО ГУРАЛЬ, довголітній член Т-ва „Зап. Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбою, Н. Дж., помер в дні 3-го лютого 1959 р., на 73-му році життя. Покійний походив із с. Глїва, пов. Бібрка, Україна. До Т-ва і УНСоюзу вступив 1910 р. і був обов'язковим членом до кінця свого життя. Полишив у смутку дружину Агафію, 2 доньки, Катерину і Анну, 3 синів, Івана, Михайла і Франка, 3 братів та 7 внуків. Похорон відбувся 7-го лютого 1959 р. з церкви Успення Пречистої Діви Марії в Перт Амбою. Тлінні Останки спочивають на парафіяльному цвинтарі. — В. Н. Ц.

І. Будник

ТЕОДОР СЮРКО, довголітній член і засновник Т-ва ім. І. Франка, Відд. 266 УНСоюзу в Амстердамі, Н. Й., і предсідник цього Відділу, помер, по короткій недузі, 17-го січня 1959 р., на 64-му році життя. Покійний походив із с. Почапи, пов. Золочів, Зах. Україна. Покійний був також активним членом народніх Товариств і церковних Братств. З Його відходом Відділ і громада втратили щирого працівника на народнім полі. Похорон відбувся 20-го січня 1959 р., із церкви св. о. Миколая, при великім здвизі Членів Відділу і Знайомих, на цвинтар св. о. Миколая. Покійний полишив у великім смутку дружину Анастасію, 1 сина Левка, синову, 2 внуків та одну сестру на Сибірі. — Хай земля Вашингтона буде Йому легкою.

В. Труфин, секр.

ВАСИЛЬ ІСКІВ, член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 83 УНСоюзу у Филаделфії Па., упокоївся в Бозі, по кількаденній недузі в шпиталі, 5-го січня 1959 року, на 51-му році життя. Покійний народився в с. Бірче, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Маючи 23 роки виїхав до Франції шукати кращої долі. Під час другої світової війни, доля кинула його до Німеччини, де і попав до концентраційного табору. По війні, з підірваним здоров'ям, 1950 р. приїхав до ЗДА. Тут був кілька років членом Управи Української Кооперативи, був добрим парафіянином своєї укр кат. церкви та зірцевим чоловіком та батьком своєї родини. Покійний залишив у смутку дружину Анну і одинокого сина Степана. На Україні залишилися дві сестри і брат. Похорон відбувся з укр. пох. заведення 10-го січня до укр. греко-кат. церкви св. о. Миколая, при участи Родини, Односельчан, Членів Т-ва і Знайомих, а опісля на цвинтар Fox Chase. — Нехай вільна земля нової Батьківщини буде Йому легкою.

С. Гавриш, секр.

● РОЗШУКИ ●

Марія Гундерук, зам. Кобилянська, пошукує своїх вуйків, Дмитра і Івана ГАЄВИХ, с. Стефана, з місц. Слобідка-Лісна, пов. Коломия, які живуть у ЗДА. Проситься їх, або тих, що знають про них, писати на адресу:

Stefan KOBYLANSKY

410 Carlton Street

St. Catharines, Ont., Canada

Пошукую **Миколая НИКОЛЮКА,** сина Василя і Софії Николюк, уродж. 1920 р., в селі Джурові, п. Снятин, Зах. Україна. Також пошукую **Василя ГАВРИША,** сина Дмитра Гавриша, уродж. 1906 р., в с. Джурові, пов. Снятин, Зах. Україна.

Mykola ROMANIUK

146 Schoemberg, Krs. Caln

Sanatorium I Schoemberg

Ostfluegel, Germany

Генка ЯТВА пошукує братів та сестер. Старша сестра заміжня за Николаєм Слободяном. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:

Paul LAPKEWYCZ

2293 Grayling

Detroit 12, Mich.

ТАРЗАН, ч. 4206. Пан джунглів.

TANTOR'S VIOLENCE CAUSED CHAOS. FRANTIC WITH FEAR, ROPEMEN AND RIDERS LEFT THEIR CHARGES AND FLED IN ALL DIRECTIONS.

BUT TARZAN, UNDAUNTED, DREW HIS KNIFE AND LEAPED TOWARD THE RAGING BRUTE.

IF HE COULD SEVER TANTOR'S BONDS IN TIME, TRAGEDY MIGHT BE AVERTED

Скажесність Тантора викликала хаос. Люди зі шнурами і їздці в непогамованому страсі припинили атаки і розбіглися на всі боки.

Але Тарзан безстрашно витягнув свій ніж і скочив вперед до лютої тварюки.

Як йому вдасться відрізати на час шнури від Тантора, то можна буде недопустити до трагедії.